

Uchwała Nr XXXIII/352/2009
Sejmiku Województwa Opolskiego
z dnia 7 lipca 2009r.

w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej”

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1590 z późn. zm.) oraz art. 91 ust. 3 w związku z art. 84 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), Sejmik Województwa Opolskiego uchwała co następuje:

§ 1

Określa się „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Opolskiego.

§ 3

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia

Przewodniczący Sejmiku
/-/ Bogusław Wierdak

Uzasadnienie

Na mocy art. 19 pkt.2) lit a), w związku z art. 48 pkt 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. Nr 175, poz. 1462 ze zmianami), z dniem 1 stycznia 2008r., marszałkowie województw przejęli od wojewodów kompetencje organów właściwych w sprawach, o których mowa w art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 200r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 ze zmianami) zwanej dalej ustawą Poś. tj. opracowanie programów ochrony powietrza.

Z oceny jakości powietrza wykonanej przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu, za rok 2005 wynikało, że dla Opola – miasta na prawach powiatu, w związku z występowaniem przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, wymagane jest sporządzenie programu ochrony powietrza.

Informacje o wynikach ww. oceny, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Opolu przekazał, w stosownym terminie, określonym w art. 89 ust. 1 ustawy Poś, Wojewodzie Opolskiemu.

Termin opracowania programu, o którym mowa minął w sierpniu 2007r.

Wobec nowego podziału kompetencji, obowiązującego od dnia 1 stycznia 2008r., obowiązek wykonania zaległego programu, przejął, Marszałek Województwa Opolskiego.

Ponadto w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. Nr 52 poz. 310) dokonano nowego podziału obszaru kraju na strefy, ustanawiając z terenu 2 powiatów: opolskiego i Opola – miasta na prawach powiatu, strefę opolską .

W takiej sytuacji, po przeprowadzeniu postępowania o uruchomienie zamówienia publicznego, w dniu 21 listopada 2008r., podpisana została umowa na wykonanie „Opracowania 3 odrębnych Programów ochrony powietrza dla stref: krapkowicko-strzeleckiej, namysłowsko-oleskiej i opolskiej”, z wybranym w wyniku tego postępowania, wykonawcą tj. przez Biurem Studiów i Pomiarów Proekologicznych „EKOMETRIA” Sp. z o.o. Gdańsk, ul. Orfeusza 2.

Zgodnie z zapisami art. 21 ust. 1 pkt 23 *ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227ze zmianami)* zwanej dalej ustawą o udostępnianiu informacji, dane o projekcie Programu, przed jego skierowaniem do postępowania z udziałem

społeczeństwa, zostały zamieszczone w publicznie dostępnym wykazie (wykaz.ekoportal.pl).

W dniu 12 maja 2009r. Zarząd Województwa Opolskiego przyjął uchwałę Nr 3310/2009 w sprawie przyjęcia projektu uchwały Sejmiku Województwa Opolskiego w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej”.

Następnie w pismach DOŚ.III.MWi.76103-18/09 z 13 maja 2009r., na podstawie art. 91 ust. 1 *ustawy Poś.*, projekt uchwały Sejmiku Województwa Opolskiego w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej” wraz z dokumentacją opracowaną przez Spółkę EKOMETRIA, która stanowiła załącznik do ww. uchwały, przesłano Prezydentowi Miasta Opola oraz Staroście Opolskiemu, z prośbą o opinię.

Równocześnie w myśl zapisów art. 91 ust. 9 *ustawy Poś.*, na podstawie art. 30 i 39 *ustawy o udostępnianiu informacji*, w celu zapewnienia udziału społeczeństwa w opracowywaniu przedmiotowego dokumentu, podano do publicznej wiadomości informacje o opracowaniu projektu Programu ochrony powietrza, możliwości zapoznania się z jego treścią, możliwości składania uwag i wniosków oraz sposobie, miejscu i terminie składania uwag i wniosków.

Podanie do publicznej wiadomości nastąpiło poprzez udostępnienie informacji:

- na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, w dniu 30 kwietnia 2009r.,
- na tablicy ogłoszeń Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, 23 lutego 2009r.
- w Nowej Trybunie Opolskiej, w dniu 30 kwietnia 2009r.
- na tablicach ogłoszeń gmin: Opole, Popielców, Niemodlin, Dąbrowa, Tułowie, Komprachcice, Prószków, Tarnów Opolski, Chrząstowice, Ozimek, Turawa, Łubiany, Dobrzeń Wielki, Murów, w dniu 30 kwietnia 2009r.
- na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Opolu w dniu 30 kwietnia 2009r.

W dniu 12 maja 2009r. odbyły się konsultacje społeczne, w których wzięło udział około 15 osób, w tym przedstawiciele władz samorządowych, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu, mieszkańcy miasta Opola oraz wykonawca Programu-Spółka EKOMETRIA.

Organ rozpatrzył uwagi i wnioski złożone w trakcie trwania spotkania oraz przesyłane, pocztą lub drogą elektroniczną, w 21 dniowym terminie przeznaczonym na ich składanie.

W tabeli zawartej poniżej, dokonano analizy treści wniesionych uwag i wniosków. Część z tych uwag uwzględniono w całości, w treści Programu, do innych jedynie ustosunkowano się w możliwie najszerszym zakresie.

W piśmie nr OŚ.KAH-0714-16/09 z dnia 20 maja 2009r. Starosta Opolski zaopiniował pozytywnie bez uwag, projekt uchwały w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej”.

Natomiast w piśmie nr OŚR.I.0717-1/O/09 z dnia 4 czerwca 2009r. Prezydent Miasta Opola zgłosił zastrzeżenia do listy działań naprawczych i przypisanych im terminów realizacji, cyt.:

- zgodnie Wieloletnim Programem Inwestycyjnym dla miasta Opola (uchwała Rady Miasta Opola z dnia 26 marca 2009 r. nr XLVII/490/09) zadanie dotyczące Obwodnicy Piastowskiej realizowane ma być w latach 2009-2015 na odcinku od Obwodnicy Północnej do ulicy Krapkowickiej. Do końca lipca 2010 roku przewiduje się wykonanie projektu budowlanego dla odcinka od Obwodnicy Północnej do węzła przy ul. Niemodlińskiej.
- nie planuje się budowy parkingów kubaturowych (podziemnych i nadziemnych) ze środków budżetu miasta Opola. Dotychczasowe doświadczenia w pozyskiwaniu inwestorów wskazują na nierealność wykonania tego zadania do roku 2011;
- ograniczenie sposobu eliminacji niskiej emisji z indywidualnych źródeł ciepła tylko do podłączenia budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej jest nieuzasadnione. Powinna być zaproponowana alternatywa: podłączenie do sieci ciepłowniczej lub zmiana sposobu ogrzewania na proekologiczne. Nie jest możliwe uzyskanie do 2011 roku efektu w postaci podłączenia do sieci ciepłej lub zmiany sposobu ogrzewania na proekologiczny 126 tyś. m² powierzchni ogrzewanej (w tym 70 tyś. m² powierzchni w centrum miasta i dzielnicach przyległych od wschodu i południa oraz 56 tyś. m² w dzielnicy Nowa Wieś Królewska). Na podstawie efektu uzyskanego od 1 stycznia 2006 r. do chwili obecnej można przewidywać, że do 2011 roku podłączenie do sieci ciepłej i zmiana sposobu ogrzewania indywidualnego obejmie budynki o łącznej powierzchni ok. 60-70 tyś. m².

Ustosunkowując się do powyższych uwag, dokonano zmian w treści Programu, w poniższym zakresie:

1. Doprecyzowano zapis dotyczący budowy Obwodnicy Piastowskiej, wskazując że zadanie realizowane w latach 2009-2015 dotyczy odcinka od Obwodnicy Północnej do ulicy Krapkowickiej.
2. Zweryfikowano zapis dotyczący parkingów. Zamiast budowy parkingów kubaturowych (podziemnych i nadziemnych) zaproponowano w działaniu o kodzie OpOpoTRA stworzenie wokół Śródmieścia miejsc parkingowych.
3. W tabeli 22, w kolumnie 3 zapis dotyczący działania naprawczego o kodzie OpOpoSC polegającego na podłączeniu do sieci ciepłej:
 - około 70 000 m² powierzchni ogrzewanej obecnie indywidualnie z terenu miasta obejmującego centrum miasta oraz dzielnice położone na południe oraz wschód od centrum
 - około 56 000 m² powierzchni ogrzewanej obecnie indywidualnie z terenu dzielnicy Królewska Wieś,

rozszerzono o możliwość zamiany ogrzewania paliwami stałymi na ogrzewanie paliwami proekologicznymi wskazując równocześnie wskaźniki przeliczeniowe do określenia wielkości powierzchni wyznaczonej do zmiany ogrzewania po to by uzyskać taki sam efekt ekologiczny, jak w przypadku podłączenia do sieci ciepłej.

Nie zmieniono natomiast ilości powierzchni, wyznaczonej do zmiany w sposobie ogrzewania.

Należy zaznaczyć, że wybór kategorii działań naprawczych wskazanych w Programie nie jest przypadkowy, a celem tych działań ma być przede wszystkim ograniczenie poziomu emisji pyłu PM10 do wartości niepowodujących przekroczeń. W przypadku Opola ograniczenie emisji powierzchniowej z indywidualnego ogrzewania, o wskazanej w Programie powierzchni łącznie z realizacją działań o kodach OpOpoTRA, OpOpoPRZ i OpOpoKOl pozwoli na osiągnięcie pożądanego efektu.

Jednocześnie w piśmie nr DOŚ.III.MP-76103-14/09, skierowanym do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu, na podstawie art. 47 *ustawy o udostępnianiu informacji*, organ przekazał informacje o działaniach naprawczych przewidzianych w ramach realizacji Programu, celem uzgodnienia czy dla tego programu, istnieje potrzeba przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W treści pisma dokonano analizy, z której wynika, że wśród proponowanych działań naprawczych, które wyznaczają ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko brak działań, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

W odpowiedzi, w piśmie RDOŚ-16-WOOS-7041-042/09/es z dnia 18 maja 2009r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu stwierdził iż nie ma obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności organ odstąpił od przeprowadzenia takiej procedury.

W trakcie opracowywania przedmiotowego Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej, wzięto pod uwagę ładunki emisji ze wszystkich możliwych źródeł, również tych zlokalizowanych poza obszarem strefy.

W celu stworzenia baz emisji (punktowej, liniowej, powierzchniowej i z rolnictwa) wykorzystano szereg dokumentów (pozwoleń zintegrowanych, pozwoleń na emisje pyłów i gazów do powietrza, zgłoszeń instalacji, informacji o ruchu pojazdów, o użytkowaniu terenu) uzyskanych między innymi z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Starostwa Powiatowego w Opolu, Urzędu Miasta Opola i innych urzędów gmin oraz z zakładów. Do obliczeń rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń został wykorzystany model matematyczny zalecany przez Ministerstwo Środowiska.

Wyniki obliczeń stężeń pyłu PM10 wskazały obszary przekroczeń tj. obszary zlokalizowane na terenie strefy, na których przekroczone są standardy jakości powietrza dla pyłu PM10.

Standardy jakości powietrza dla pyłu PM10, bezwzględnie obowiązują od dnia 1 stycznia 2005r.

Niedotrzymanie wymogu, o którym mowa wyżej oznacza naruszenie przepisów prawa wspólnotowego, czego skutkiem w myśl zapisów art. 211 Traktatu ustanawiającego Wspólnoty Europejskie (Traktat WE), może być wystąpienie Komisji Europejskiej z wnioskiem o wszczęcie przeciwko państwu członkowskiemu, które dopuściło się takiego naruszenia, postępowania przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości. (art. 226 Traktatu WE). Ostatecznie postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości może skończyć się nałożeniem na państwo członkowskie wysokiej kary pieniężnej.

Możliwość przedłużenia terminu na dochodzenie do standardów jakości powietrza między innymi dla pyłu PM10, stworzyła Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy, zwana Dyrektywą CAFE, ogłoszona w dniu 11 czerwca 2008 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Przesunięcie tego terminu jest możliwe dla pyłu PM10 jedynie do 11 czerwca 2011r.

Skorzystanie z przywileju derogacji (przesunięcia) terminu dochodzenia do zgodności ze standardami, w myśl zapisów art. 22 ww. dyrektywy, przysługuje jedynie tym strefom, które posiadają opracowane programy ochrony powietrza, z treści których wynika, że po upływie terminów, o których mowa wyżej, stężenia dopuszczalne będą dotrzymane.

Wniosek derogacyjny dla strefy opolskiej w zakresie pyłu PM10 został przekazany KE.

Przedstawiona powyżej informacja uzasadnia określone w Programie ochrony powietrza, planowane terminy realizacji działań naprawczych, które nie są kwestią wyboru opracowującego Program, ale wynikają z przedstawionych wcześniej uwarunkowań.

Z treści programu wynika, że obszary przekroczeń występują na obszarze miasta Opola i wynikają z emisji komunikacyjnej, z emisji z ogrzewania indywidualnego oraz z emisji napływowej. Działania naprawcze w zakresie ograniczenia emisji pyłu PM10 koncentrują się głównie na:

- obniżeniu emisji z energetycznego spalania paliw dla celów komunalnych poprzez podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej lub poprzez zmianę paliwa wykorzystywanego do ogrzewania na proekologiczne.
- ograniczeniu emisji zanieczyszczeń z transportu poprzez budowę Obwodnicy Piastowskiej na odcinku od Obwodnicy Północnej do ulicy Krapkowickiej oraz utworzenie strefy ograniczonego ruchu w Śródmieściu, wprowadzenie nowych rozwiązań regulacji ruchu itp.,
- zakupie autobusów spełniających normy EURO,
- nakazie stosowania przez przewoźników kolejowych plandek przykrywających transport materiałów sypkich, głównie węgla i koksu,
- nakazie stosowania plandek, o których mowa wyżej, przez firmę Imex-Piechota w trakcie transportu węgla samochodami.
- utworzeniu miejsc parkingowych wokół Śródmieścia.

Obliczenia stężeń, dla poziomu emisji po zrealizowaniu działań naprawczych wykazują dotrzymanie standardu jakości pyłu PM10 w powietrzu na obszarze strefy opolskiej.

Analiza treści uwag i wniosków wniesionych w trakcie konsultacji społecznych		
L.p.	Uwagi i wnioski wniesione przez społeczeństwo	Sposób i zakres uwzględnienia uwag i wniosków
1.	Pan Wiesław Plewa Wójt Gminy Tułowice	
	Po zapoznaniu się z treścią opracowania „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej” informuję, że rezerwat przyrody pod nazwą „Złote Bagna „ obejmujący obszar lasu o powierzchni 37,81 ha położony w obrębie Szydłów znajduje się w granicach obszaru krajobrazu chronionego Bory Niemodlińskie na terenie Gminy Tułowice ,a nie na terenie Gminy Niemodlin. (U)	Uwaga uwzględniona w treści Programu
	Proponowane formy ochrony przyrody to użytek ekologiczny „Rosiczka” i użytek ekologiczny „Staw Ławnik”, ponadto obszar obejmujący łąkowy fragment doliny Ścinawy Niemodlińskiej charakteryzujący się dużymi walorami florystycznymi, faunistycznymi i krajobrazowymi stanowiący zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Łąki nad Ścinawą” oraz stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Śródleśne wydmy” obejmujące obszar jednych z lepiej zachowanych ciągów wydmowych na terenie gminy. (U)	Uwaga uwzględniona w treści Programu
	Podstawowym źródłem emisji jest spalanie energetyczne głównie paliw stałych: węgla, koksu, stanowiących podstawowe paliwo dla zakładów przemysłowych, większości lokalnych kotłowni, obiektów obsługi rolnictwa, warsztatów rzemieślniczych, zakładów usługowych oraz indywidualnej zabudowy mieszkaniowej. Jednakże mając na uwadze dobro mieszkańców buduje się i oddaje w użytkowanie kotłownie gazowe, dociepla budynki mieszkalne i budynki użytku publicznego. Efektem rzeczowym uzyskanym w związku z budową kotłowni i dociepleniem budynków mieszkalnych jest redukcja emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych oraz ograniczenie emisji energii cieplnej do powietrza.	

	<p>Na terenie Gminy Tułowice funkcjonują podmioty, które mogą powodować emisję zanieczyszczeń do powietrza. Największy udział w emisji substancji zanieczyszczających wprowadzanych do powietrza może mieć Cegielnia „Szydłów” w Szydłowie (Cegielnia „Skarbiszowice” w Skarbiszowicach podana w programie już nie istnieje od kilku lat), ponadto Odlewnia Żeliwa „EKOPOL OPOLSKI „ Sp. z o.o w Tułowicach Małych, Zakład Usługowo-wytwórczy „Technika” w Tułowicach oraz Kopalnie Odkrywkowe Surowców Drogowych S. A., których siedziba znajduje się w Gminie Niemodlin natomiast sama kopalnia bazaltu „RUTKI-LIGOTA” posadowiona jest na terenie miejscowości Ligota Tułowicka w Gminie Tułowice. Toteż zastanawia mnie dlaczego w programie przedstawiono tylko kopalnię „IZBICKO II” skoro na terenie strefy opolskiej jest ich więcej. (O)</p>	<p>W Programie uwzględniono między innymi, emisję z Cegielnia „Szydłów” w Szydłowie oraz Odlewnia Żeliwa „EKOPOL OPOLSKI „ Sp. z o.o w Tułowicach Małych. Jednocześnie z uwagi na brak obowiązujących wskaźników emisji pyłu z kopalń oraz niewielka emisję pochodzącą z tego typu obiektów w związku z lokalizacją źródła emisji (kopalni) poniżej poziomu terenu, na spotkaniu powołanego przez Marszałka Województw Opolskiego zespołu ds. opiniowania programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej uzgodniono, że z powyższych powodów, kopalnie zlokalizowane na terenie strefy opolskiej, zostaną pominięte w treści programu.</p>
	<p>Gmina obsługiwana jest systemem transportowym kolejowym i drogowym . Transport kolejowy tworzy linia relacji Opole – Nysa, droga krajowa 405 Niemodlin- Tułowice- Korfantów oraz liczne drogi powiatowe i autostrada A – 4 obsługujące ruch osobowy i towarowy, na który należałoby zwrócić szczególną uwagę. Zanieczyszczenia komunikacyjne stanowią drugi poważny element emisji zanieczyszczeń powietrza . Emisja ta wraz z postępującym zwiększeniem się ilości pojazdów oraz zwiększona ilością przewożonych towarów na szlakach komunikacyjnych wykazuje tendencję wzrostową. Z uwagi na powyższe proszę o rozważenie poruszonego problemu i ujęcie go w przygotowywanym programie. (O)</p>	<p>Emisja z transportu zarówno drogowego jak i kolejowego została ujęta w treści Programu .</p>
<p>2.</p>	<p>Uwagi mieszkańca Pana Tomasza Chyry</p>	
	<p>Proszę o ujęcie propozycji działania naprawczego polegające na tym, że zostanie wyasfaltowany odcinek drogi od ulicy Budowlanych do składu węgla IMEX Piechota w celu ograniczenia pylenia z samej drogi, która teraz jest wybrukowana. (U)</p>	<p>Uwaga uwzględniona w treści Programu.</p>
	<p>Prosimy też o ujęcie w programie takich zapisów żeby w sposób celowy opisywały co należy zrobić, podając przykład</p>	<p>Uwaga uwzględniona w treści Programu.</p>

	<p>działania np.: sprzątanie ulic w okolicy posesji może być zinterpretowane zbyt wąsko. Zamiast tego proponuje zapis: sprzątanie ulic takiej i takiej tak aby w okolicach posesji zniknął pył węglowy. (U)</p>	
	<p>Prosimy o ujęcie w programie zapisu który uwzględniałby zarządzenie pylenia węglowego poprzez np.: polewanie hałd węgla i placów składow woda (U)</p>	<p>Uwaga uwzględniona w treści Programu.</p>
	<p>Prosimy o ujęcie działania zapobiegawczego pyleniu z przesiewarki węgla np.: przez zabudowanie przesiewarki (U)</p>	<p>Uwaga uwzględniona w treści Programu.</p>
	<p>Prosimy o ujęcie koordynacji działania różnych podmiotów np.: wyasfaltowanie ulicy Portowej (zarząd dróg) + sprzątanie ulic (IMEX PIECHOTA) + zakrywanie transportu węgla (IMEX PIECHOTA) (U)</p>	<p>Uwaga uwzględniona w treści Programu.</p>
	<p>Być może rozwiązaniem będzie przeniesienie składu w inne miejsce. Podsumowując najbardziej uciążliwą sprawą wydaje się pylenie z transportu (ale nie z powodu nie zakrycia pojazdu) z wytrząsania pyłu z samochodów na kostce brukowej i tumany kurzu wzbudzone przez inne samochody spomiędzy kostki brukowej.</p>	<p>Jest to bez wątpienia słuszna teza, ale musi być objęta odrębnym postępowaniem.</p>
<p>*zapisy kolumny 2 są zgodne z treścią wniesionych uwag i wniosków U- uwzględniono uwagę lub wniosek O- wyjaśnienie podniesionej kwestii</p>		